

SAKSFRAMLEGG

Til:
Fakultetsstyret for HSL-fakultetet

Møtedato:
15.06.2023

Sak:

Restrukturering av fagområdene reiseliv og medieproduksjon

Innstilling til vedtak:

1. *Fakultetsstyret ber dekanen videreføre prosessen med restrukturering av Institutt for reiseliv og nordlige studier i tråd med det som fremgår av saken.*

Bakgrunn

Fakultetsstyret anbefalte i sitt møte 21. mars 2023 å avvikle Institutt for reiseliv og nordlige studier som organisatorisk enhet. Videre vedtok fakultetsstyret blant annet følgende:

3. *Fakultetsstyret ber dekanen legge frem forslag til videreføring av reiseliv ved campus Alta som et faglig satsingsområde*
4. *Fakultetsstyret ber dekanen legge frem vurderinger og forslag til eventuell sammenstilling av fagmiljøene knyttet til medieproduksjon og medie- og dokumentasjonsvitenskap*
5. *Øvrig aktivitet ved Institutt for reiseliv og nordlige studier fases ut*
6. *Fakultetsstyret ber om at eventuell videreføring av studieprogram knyttet til Reiseliv og Medieproduksjon vurderes i forbindelse med prosessen for videreutvikling og fornyelse av studieporteføljen*
8. *Den samlede dimensjoneringen av forslagene forutsettes å være innenfor påregnelige økonomiske rammer. Akkumulert merforbruk forutsettes dekket innenfor en tidsramme av maksimum fem år.*

Som en oppfølging av vedtakspunkt 5, er det vedtatt av henholdsvis fakultetsstyret og universitetsstyret å legge ned studieprogrammene *årsstudium* og *BA i Northern studies*.

For å sikre et best mulig kunnskaps- og beslutningsgrunnlag for å svare ut vedtakspunktene 3 og 4, besluttet dekanen å sette ned to arbeidsgrupper som fikk i oppdrag å gi innspill og anbefalinger. Rapportene fra de to arbeidsgruppene følger begge vedlagt. Mandat og sammensetning av arbeidsgruppene lå som orienteringssak til fakultetsstyrets [møte](#) 27. april. For å ivareta de økonomiske forutsetningene gitt av fakultetsstyret (vedtakspunkt 8), ble det i tillegg utarbeidet et eget notat som omhandlet de økonomiske rammebetingelsene med utgangspunkt i to scenarier. Dette notatet lå også som orientering til fakultetsstyrets møte i april.

Dekanen har fortløpende orientert ansatte ved IRN og tillitsvalgte om prosessen, samt vært i løpende dialog med universitetsledelsen. Sak om avvikling av IRN er planlagt inn for universitetsstyrets møte 22. juni. Som fakultetsstyret er kjent med, ligger ikke årsaken til avviklingen av IRN utelukkende i omfanget av studietilbud som tilbys. Saken kan derfor ikke ses som en del av den generelle prosessen for fornyelse av studieporteføljen som UiT gjennomfører. Når det er sagt så vil vi i den videre prosessen med å videreutvikle reiseliv og medieproduksjon selvfølgelig knytte an til den større porteføljeprosessen ved UiT.

I denne saken vil dekanen presentere en plan for den videre prosessen knyttet til restruktureringen av IRN, inkludert en kort oppsummering av de mottatte rapportene. I tillegg vil det bli gitt en vurdering av hvilke scenarier en ser for seg knyttet til de økonomiske rammebetingelsene.

Rapportene

Sammenstilling av fagområdene medieproduksjon (IRN) og medie- og dokumentasjonsvitenskap

Arbeidsgruppen har med utgangspunkt i to ulike økonomiske scenarier skissert to forslag til hvordan studieprogrammene som fagområdene medieproduksjon og medie- og dokumentasjonsvitenskap tilbyr i dag kan sammenstilles. Sammenstillingen i forslag 1 er sterkt ønsket av begge fagmiljøene, som stiller seg støttende til integreringen og til et tettere samarbeid på alle nivå (undervisning, forskning, formidling og praksis).

- *Forslag 1*, med utgangspunkt i fire årsverk, skisserer et felles samlingsbasert årsstudium i medieproduksjon og journalistikk i Alta, som kan gå inn i det eksisterende BA-studiet MDV, og som er på lik linje med årsstudiet bibliotek- og dokumentasjonsvitenskap. Både ansatte ved MDV/Tromsø og MP/Alta ville kunne bidra inn i et årsstudium og utvikle et felles tilbud. Gitt ressursituasjonen ved MDV vil det være nødvendig med mer enn to årsverk i Alta for å dekke undervisningsbehovet til et nytt årsstudium. Et slikt studietilbud ville kunne faglig konsolidere områdene MDV og MP, samt legge til rette for en positiv utvikling ved campus Alta. Studietilbudet vil også frigjøre ressurser i faggruppen, som kan benyttes i andre tverrfaglige studietilbud med behov for slik kompetanse, som kan utvikles i tråd med omorganiseringen av studieprogramporteføljen ved UiT.
- *Forslag 2*, med utgangspunkt i to årsverk, skisserer muligheten for at medieproduksjonsmiljøet i Alta tilbyr supplerende emner i de eksisterende BA- og MA-programmene på MDV. Dette vil være et godt supplement for studietilbudet i Tromsø, men vil ikke legge til rette for å utvikle et godt fag, studie- og læringsmiljø på campus Alta. En nedbygging av staben i Alta med 50% vil også kreve andre tiltak som denne arbeidsgruppen ikke kunne ta stilling til.

Videreutvikling av reiseliv som faglig satsingsområde ved UiT

Arbeidsgruppen mener at det er nødvendig å tenke nytt om organiseringen av fagmiljøet innen reiseliv på tvers av enheter. Det må være et mål å konsolidere emner og program, øke ressursutnyttelsen og sikre høy kvalitet i utdanningene og forskningen. Reiselivsmiljøet ved IRN har gitt innspill om hvordan nye studieprogram kan se ut, og forslagene tar hensyn til kunnskapsbehovene i reiselivsnæringen. Arbeidsgruppen foreslår samarbeid mellom de ulike fagmiljøene, inkludert Idrettshøgskolen, Handelshøgskolen og ISV for å tilby studentene større fleksibilitet. Forslagene tar hensyn til den pågående studieporteføljegjennomgangen ved universitetet og studietilbudet bør settes sammen etter en modell med fordypningspakker og støttepakker.

Arbeidsgruppen har kommet frem til at det er flere mulige organisatoriske modeller, men at det må forutsettes et sett med premisser for at de skal bidra til en satsning på reiseliv slik mandatet legger opp til. Følgende premisser forutsettes:

1. Uavhengig av hvilken organisatorisk modell som velges, så må minimum Idrettshøgskolen, Handelshøgskolen og ISV samarbeide om fremtidige studietilbud
2. For å sikre synlighet og fokus på reiselivsutdanning og forskning må det opprettes et senter på nivå 4
3. De ansatte ved reiseliv må innfri universitetets tilstedeværelsesplikt
4. Det må sikres stedlig ledelse for de ansatte i reiselivsmiljøet

Med utgangspunkt i åtte årsverk er det to modeller som arbeidsgruppen ser på som mulige.

1. Linjeorganisering ved å opprette et senter på nivå 4 for reiseliv under ISV. Utdanningstilbudene kan organiseres under et slikt senter, men det er ikke en forutsetning. Det er en forutsetning av utdanningstilbudet bygges opp i samarbeid med Idrettshøgskolen, ISV og Handelshøgskolen. Utfordringen knyttet til stedlig ledelse må også løses.
2. Matriseorganisering av reiselivsutdanningene ved at fagpersonene fordeles på ISV, Idrettshøgskolen og Handelshøgskolen, og enhetene gir undervisningsressurser til studieprogrammene som driftes i felleskap. Reiseliv er et tverrfaglig felt, som kan styrke argumentene for en matriseorganisering. En ev. matrisemodell forutsetter også at det opprettes et senter på nivå 4.

Med utgangspunkt i fem årsverk foreslår arbeidsgruppen at alle må tilknyttes samme enhet. Risikoen for fragmentering blir for stor i en matriseorganisering når antallet vitenskapelig ansatte settes til kun 5. Enheten må da være enten ISV eller IH.

I dette senarioet vil undervisningstilbudet måtte reduseres. Det vil være noe effekt av konsolidering, men konsolidering innebærer også at de ansatte må bidra inn i eksisterende utdanninger ved enheten eller enhetene utdanningstilbudene blir konsolidert med. Allikevel vil en stab på 5 kunne ha ansvar for en BA og en MA, men det anbefales at fagmiljøet fremdeles sikrer rom for EVU-feltet, og at emner og program utvikles som fordypnings- og støttepakker i tett samarbeid med de aktuelle samarbeidsinstituttene.

To økonomiske scenarier

I forbindelse med arbeidet med videreutvikling og fornyelse av studieporteføljen, og arbeidet med ny budsjettfordelingsmodell er det kommet forslag om "omstillingsmidler" der tanken er at også tilbud/områder som fases ut har behov for midler for en periode for å kunne gjennomføre en slik utfasing. Dersom en fikk tilgang på denne typen omstillingsmidler (eller andre midler) av et visst omfang, vil det kunne lette restruktureringen av IRN betydelig. En foreløpig skisse knyttet til slike omstillingsmidler forventes presentert universitetsstyret i forbindelse med behandling av foreløpig budsjettfordeling 2024. Omfang og mulig bruk/tilgang på slike omstillingsmidler er derfor ikke avklart i skrivende stund.

I mandatet til de to arbeidsgruppene, ba dekanen om at forslagene som ble gitt tok utgangspunkt i to ulike scenarier;

- Det skaffes til veie midler som dekker inn det akkumulerte merforbruket ved IRN
- Det akkumulerte merforbruket til IRN må fullt ut dekkes inn av det som videreføres fra IRN

For å lette arbeidsgruppene i å hensynte en "dimensjonering av forslagene innenfor påregnelige økonomiske rammer" ble det i et eget notat skissert hvordan de to ulike scenariene kunne uttrykkes som rammer i form av årsverk.

Dekanens vurderinger og anbefalinger

Dekanen vil rette en stor takk til de to arbeidsgruppene for det arbeidet de har gjennomført. Begge gruppene har skissert alternativer for den videre satsingen som de vurderer som bærekraftige. Det vil være alt for tidlig å låse seg til en organisatorisk og faglig løsning nå. Dekanen vil derfor foreslå å bruke begynnelsen av høsten på å drøfte alternativene med de ansatte ved reiseliv og medieproduksjon, og også med institutter/fakulteter som det eventuelt kan være aktuelt å samarbeide med for å sikre god forankring av prosessen og fremtidige faglige og organisatoriske løsninger. I denne prosessen vil reiseliv og medieproduksjon på samme måte som øvrige fag ved UiT måtte forholde seg til den større prosessen med å justere studieporteføljen.

For å følge opp de forslagene som ligger i de to arbeidsgruppenes rapporter, vil dekanen legge til grunn følgende tidslinje og prosess:

- 15. juni: Fakultetsstyret behandler videre prosess
- 22. juni: Universitetsstyret behandler den organisatoriske oppløsningen av IRN (og orienteres om planer for videreutvikling av fagområdene og prosess).
- Juni-1.september: arbeidsgruppenes rapporter på høring til de berørte fagområdene ved IRN for korrigering av eventuelle faktiske feil.
- 1.september-desember:
  - fakultetsledelsen har dialog-/sonderingsmøter med andre fakultet, og enheter ved HSL, om samarbeid om portefølje og/eller organisatorisk endring/innplassering.
  - fakultetsledelsen har dialog med de ansatte på fagområdene om rapportene og mulige handlingsvalg, prioriteringer og retninger (forutsettes koordinert opp mot porteføljeprosessen).

Arbeidsgruppene har lagt frem ulike alternativer så det vil i løpet av høsten bli nødvendig med en dialog med både ansatte og andre fakulteter, og enheter internt på HSL, for å undersøke hvilke interesser de har og dermed hva som kan være mulige og relevante faglige (portefølje) og organisatoriske muligheter for fagmiljøene innen reiseliv og medieproduksjon.

Det er viktig for fakultetet at vi sikrer trygge og langsiktige rammer for vår videre satsing på campus Alta, og at vi videreutvikler de styrkene fagområdene har. Vi må ha et langsiktig og bærekraftig perspektiv på utdanning og forskning på disse fagområdene, og gjøre gode avveininger mellom samfunnets behov og forskningsfronten.

Etter at arbeidsgruppene hadde levert sine rapporter kom det ny informasjon som også må inkluderes i den videre prosessen. I forbindelse med at regjeringspartiene ble enige med SV på Stortinget om en aktivitetsspakke for Øst-Finnmark på til sammen 105 millioner kroner, ble det 7. juni orientert om at UiT tildeles til sammen 14 millioner kroner over fire år som skal brukes til studietilbud innenfor blant annet reiseliv, entreprenørskap, sikkerhet og beredskap. UiT peker på Kirkenes som stedet de vil opprette disse tilbudene. Tilbudene som skal gis omfatter fagområder på flere enheter, og det vil bli en intern koordinering av det tilbudet som skal gis. For vår del kan disse midlene eksempelvis være en mulighet til å begynne en gradvis omstilling mot økt EVU, og for å sonde samarbeidsmuligheter.

Videre prosess avhenger av en del variabler som vi ikke helt rår over. Vi håper det vil være klart i løpet av året i hvilken grad det vil være mulig for fakultetet å finne omstillingsmidler til IRN. Planleggingsrammene for de to fagområdene reiseliv og medieproduksjon vil avhenge av en slik avklaring. Det betyr at vi i denne saken per i dag ikke kan si noe endelig om dimensjoneringen av fagområdene, og at vi i en periode fremover vil måtte holde det åpent (og tenke langs to linjer). Dette er selvsagt krevende både for ansatte og organisasjonen.

Anne Britt Flemmen
dekan

—

Frode G. Larsen
fakultetsdirektør

—

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur